

עפ"ג 17295/08/15 - נ ל נגד פרקליטות מחוז תל אביב פלילי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 17295-08-15 ל נ' פרקליטות מחוז תל אביב פלילי

בפני כב' הנשיאה דבורה ברלינר, אב"ד
כב' השופט ג'ורג' קרא, ס"נ
כב' השופטת אסתר נחליאלי-חיאט
המעוררת: נ ל

נגד
המשיבה: פרקליטות מחוז תל אביב פלילי

פסק דין

1. אלה העובדות הרלוונטיות:

המעוררת שבפנינו היא אשתו לשעבר של המתלון ולהם 4 ילדים משותפים. בתקופה שקדמה לאירועי כתב האישום היו מקרי אלימות בין המעוררת לבין המתלון. האלימות היתה מילולית ופיזית גם יחד. על-פי האמור בכתב האישום המתוקן היו וויכוחים שכללו איומים של נקיטה באלימות מצד המתלון ובחלק מהמקרים אף תקף את המעוררת.

האירוע בגינו הובאה המעוררת לדין התרחש בתאריך 23.5.14 בשעה 20:00. בין המעוררת למתלוננת התגלע וויכוח, המתלון החל לגדף אותה, חבט בחפצים שהיו בדירה, עקר שולחן במטבח, בעט בה ברגלה והיכה אותה. בתגובה תפסה המעוררת סכין ודקרה את המתלון בזרוע שמאל. בהמשך הניחה את הסכין מידה וניגשה כדי להתבונן במראה. המתלון אחז בידה או אז לקחה המעוררת שוב את הסכין אותו הניחה ודקרה את המתלון בבטנו. כתוצאה ממעשיה נגרמו לו חתך ביד, פצע ודקירה בכבד, הוא אושפז בב"ח במחלקה לטיפול נמרץ, ללמדך כי היה שריו באותו רגע בסכנה אמיתית.

2. בבית משפט קמא הגיעו הצדדים להסדר טיעון שמכוחו תוקן כתב האישום כאשר העובדות שפורטו לעיל משקפות את כתב האישום המתוקן. בית משפט קמא קיבל באשר למעוררת תסקיר של שירות מבחן ובסופו של יום, תוך התייחסות הן לרכיבי העבירה והן לנסיבות הנלוות, קבע מתחם העומד על תקופת מאסר הנעה בין מאסר לתקופה קצרה שניתן לרצותו גם בדרך של עבודות שירות, לבין 18 חודשי מאסר ברף העליון.

באשר למיקומה של המערערת בתוך המתחם - ציין בית משפט קמא כי יש להתחשב בנסיבות הנוספות, לרבות נטילת אחריות מצד המערערת, היעדר הרשעות קודמות וכן ובמיוחד נסיבות חייה המורכבות שהיוו גם את הרקע למעשים בגינם הורשעה. בסופו של יום, הטיל בית משפט קמא על המערערת את העונשים הבאים:

מאסר למשך 4 חודשים כאשר מתקופה זו ינוכו ימי מעצרה המערערת היתה במעצר בין התאריכים 23.5.15 ועד 3.7.15, דהיינו תקופה לא מבוטלת.

המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות ובית המשפט קבע את מקום עבודות השירות.

בנוסף הוטלו עליה 6 חודשי מאסר על תנאי והיא הועמדה במבחן למשך שנה אחת מיום מתן גזר הדין.

על גזר הדין הערעור בפנינו.

3. בהודעת ערעור ארוכה ומפורטת הלינה באת-כח המערערת הן על המתחם שנקבע והן על מיקומה של המערערת בתוך המתחם.

באשר למתחם - בית המשפט צריך לקבוע את המתחם בהתייחס למעשה העבירה ונסיבותיו. במקרה הנוכחי מדובר בכך שהמערערת הגיבה למעשי האלימות של המערער ואלמלא האלימות שנקט בה, הדעת נותנת כי תיק זה לא היה בא לעולם. המערערת היתה בסכנה אמיתית לשלומה ובטחונה ועל כן תפסה את הסכין ופעלה כפי שפעלה. הרוב המכריע של גזרי הדין שניתנו במקרים מסוג זה לצורך קביעת מדיניות הענישה הנוהגת, הם מקרים של גברים שנקטו אלימות כלפי נשותיהם. בית משפט למד ממדיניות ענישה זו ובכך, לטענת הסנגורית, שגה. היה עליו להתמקד במקרים שבהם מדובר באלימות של נשים כלפי גברים על רקע אלימות קודמת מצד אותם גברים. אם הוא כך היה נגד דעת נותנת כי הוא היה מגיע למתחם אחר.

התנהגות המתלונן לאורך השנים "מחלישה את מידת הפגיעה של מעשה המערערת בערך החברתי המוגן ובית המשפט לא שיקלל זאת כאשר קבע את המתחם". התנהגות המערערת אינה עולה כדי הגנה עצמית, אולם היא קרובה לכך.

4. באשר למיקומה בתוך המתחם - המערערת נטלה אחריות. שירות המבחן שהמציא תסקיר בעניינה ציין עובדה זו. נטילת האחריות באה לידי ביטוי הן בהודייתה של המערערת בבית משפט קמא, והן בתהליך טיפולי שהשתלבה בו ואף זאת כעולה מתסקיר שירות המבחן.

היחסים בין בני הזוג היו מלווים באלימות לאורך שנים רבות ובנקודת הזמן הנוכחית הגיעו לכלל הסלמה. שירות המבחן קבע כי למערערת אין דחפים עברייניים, היא מביעה רצון כן להוכיח תפקוד תקין ולקדם עצמה ועומדת בכבוד בתפקודה כאם לילדיה ובתפקודה הכללי.

בנוסף לכך, וזוהי אולי טענתה החשובה של באת-כח המערערת, המערערת עובדת כרגע בסיעוד בשתי עבודות כדי לפרנס את עצמה ואת ילדיה, משום שאיננה זוכה לכל תמיכה מהמתלונן בתיק זה, קרי: בעלה שהוא אבי הילדים. למערערת אין דירה משלה והיא מתגוררת בבית אמה. אם תיאלץ לרצות את עבודות השירות היא

תפוסטר ממקום עבודתה ולענין זה הוגש לנו מכתב של מקום העבודה "שירותי סיעוד ורווחה לב זהב" האומר במפורש, כי המערערת היא עובדת מוערכת, עדיין יאלצו לפטרה אם תיאלץ לרצות את עבודות השירות.

מכל הטעמים הללו גם יחד עותרת באת-כח המערערת להתערב הן במתחם הענישה כאמור, והן במיקום של המערערת בתוך המתחם.

המדינה מטבע הדברים מפנה לרף האלימות הקשה שבא לידי ביטוי בהתנהגותה. פעמיים לאורך האירוע תפסה המערערת בסכין ודקרה את המתלונן. נס נעשה למערערת ולמתלונן גם יחד בכך שהפגיעה לא היתה חמורה. משכך אין מקום להתערב לא במתחם ואף לא בענישה.

5. שקלנו את טיעוני הצדדים ודעתנו היא כי אין מקום להתערבותנו.

נתחיל מהמעשה שמדובר בו, בצדק הפנתה אותנו התביעה לכך שמדובר באירוע דו שלבי. בפעם הראשונה נטלה המערערת סכין ודקרה את המתלונן בידו, ובפעם השניה דקרה אותו בבטנו. המתלונן כזכור הגיע עד לטיפול נמרץ בעקבות הפגיעה בבטנו והיה מאושפז יומיים בטיפול נמרץ. הפגיעה על כן היתה ממשית ומסכנת חיים. אכן, נס נעשה למערערת ולמתלונן גם יחד בכך שאיננו מוצאים עצמנו כרגע עם תיק בעל אופי שונה לחלוטין. המציאות מוכיחה שלסכין יש דינמיקה משל עצמה. במקרה הנוכחי אין אפילו צורך להתבסס על מושכל יסוד זה, אלא על התנהגותה הקונקרטית של המערערת שהתבטאה בכך שבפעם הראשונה דקרה את המתלונן בידו ובפעם השניה בבטנו.

אנו ערים לכך, כפי שהיה גם בית משפט קמא, כי מעשה המערערת לא נעשו בחלל הריק והם באו בתגובה לאלימות קשה ביותר של המתלונן שהתבטאה בעיקר באלימות כלפי הרכוש, לרבות עקירת שולחן שהיה מקובע לרצפה. אנו רחוקים מלהקל בכך ערך או לזלזל בכך, אין לנו ספק שהמתלונן תרם תרומה ממשית ביותר למקום שבו מצא עצמו בסופו של יום. עדיין איננו יכולים לתת לסכין להכתיב מהלכים. תת תרבות הסכין כבר זכתה להתייחסות רבה ומעמיקה בפסיקה וקשה לחדש בנושא זה. המקרה הנוכחי, לרוע המזל, הוא אחד מיני רבים בהם נעשה בסיכון שימוש ממשי ומסוכן.

6. הסנגורית הפנתה את תשומת לבנו לכך שאין המדובר באירוע מתוכנן. המערערת לקחה את הסכין משום שהיתה בזמן מעשה במטבח והסכין היתה קרובה ונגישה. ייתכן שכך, אך הדעת נותנת כי גם כלים אחרים במטבח היו נגישים וקרובים. הבחירה בסכין אומרת את שלה, כאשר לכך מתווסף השימוש החוזר בה.

לפיכך, כאשר קבע בית משפט קמא כי המתחם ינוע בין ספר חודשים שניתן לרצותם בעבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר, דעתנו היא כי המתחם נכון, מידתי ומשקף את הנסיבות שהיו בפניו תוך מתן משקל גם לנסיבות לקולא.

7. באשר למיקומה של המערערת בתוך המתחם - גם בנושא זה לא מצאנו כי נפלה שגגה מעם בית משפט קמא. אנו מזכירים שוב כי מדובר בשתי דקירות שהשניה חמורה מהראשונה ולענין זה השלכה גם לענין המיקום ולא רק לענין המתחם.

בית משפט קמא נתן מקום של ממש לנסיבותיה האישיות של המערערת, לכך שהיא אם ל- 4 ילדים, כמו גם לאמור בתסקיר שירות המבחן.

ובאשר לתסקיר, הסנגורית הפנתה אותנו לאמור בו ולהמלצה בשורה התחתונה. עיינו אף אנו בתסקיר. הקטעים אליהם הפנתה הסנגורית אכן מצויים בתסקיר, אלא שלצידם מצויות גם אמירות נוספות. כך למשל מציין שירות המבחן כי "המערערת ובן זוגה השליכו אחריות על קשיהם אחד על השני, גילו קשיים להתייחס לצרכיו ולפגיעותיו של האחר, כל אחד מבני הזוג מסר כי האחר סובל מהתמכרות לחומרים פסיכו-אקטיביים, אולם לגבי עצמו שלל בעייתיות בתחום זה".

את התסקיר יש לקרוא במלואו ולא רק שורות תחתונות.

8. באשר לטענה כי המערערת תפוסה ממקום עבודתה - עיינו במכתב שהוצג לנו של המקום בו עובדת כרגע המערערת וגם טענה זו איננה נקיה מספקות. במכתב נאמר כי המערערת עובדת כמטפלת 4 שנים ואם תבצע עבודות שירות, "נאלץ לפטרה לאלתר". לא ברור לנו הכיצד החזיקה המערערת במקום עבודתה, חרף העובדה שבמהלך אותן 4 שנים המוזכרות במכתב, שהתה לפחות חודש ו- 10 ימים במעצר, למה תקופה זו לא הביאה לפיטוריה ולעומת זאת התקופה של חודשיים ו- 20 יום שיהא עליה לרצות בעבודות שירות, דווקא היא תביא לפיטוריה?

התוצאה היא גם מכתב זה איננו יכול להוות שיקול בלעדי בנושא על גבו את משקל התיק.

9. סוף דבר:

הענישה בתיק זה היא מאוזנת ונותנת ביטוי למכלול הנסיבות ואנו דוחים את הערעור.

ניתן והודע היום ד' כסלו תשע"ו, 16/11/2015 במעמד הנוכחים.

אסתר נחליאלי-חיאט,
שופטת

ג'ורג' קרא, ס"נ

דבורה ברלינר, נשיאה
אב"ד